

oblasti Podunají. Publikace svým přístupem i vyzněním dává za pravdu citovanému Salmanu Rushdiemu, když tvrdí, že „celá historie lidstva je krvavou bitvou o převahu jednoho příběhu nad druhým: příběhu, který se snaží dokázat, že je starší, velkolepější a lepší než ty ostatní“ (s. 5).

Jakub Šimák

Belarus i Rossija 2007. Statističeskij sbornik. Moskva: Rosstat, 2007, 164 s.

Statistický sborník byl vypracován společně běloruským Ministerstvem statistiky a analýzy a ruskou Federální službou státní statistiky s účastí Stálého výboru svazového státu Ruska a Běloruska; sborník vychází pravidelně již od roku 1997. Publikace zahrnuje statistické údaje obou států hlavně za rok 2006, nicméně ve srovnávacích tabulkách jsou někdy uvedeny i údaje od roku 1991 nebo 1996. Uvedená data se týkají například ekonomické spolupráce obou států, sociálních témat, zemědělství, vědy až po takové údaje, jako jsou data o počtu televizorů v domácnostech (přičemž jsou rozděleny na barevné a černobílé), celkové délce železničních tratí, počtu doktorandů v jednotlivých oblastech vědy a mnoho dalších. Nedílnou součástí práce jsou i vstupní kapitoly k většině problémových okruhů, první kapitola je dokonce celá věnována obchodní výměně mezi oběma státy za rok 2006, která byla vypracována podle podkladů poskytnutých Stálým výborem svazového státu.

Kristina Osipova

Paul Bergne, **The Birth of Tajikistan.** London: I. B. Tauris, 2007, 207 s.

Autor se zabývá jednak vznikem tádžického státního útvaru ve 20. letech 20. století, nejprve jako Tádžické autonomní oblasti, následně jako Tádžické ASSR a nakonec jako Tádžické SSR, jednak procesem národního uvědomování Tádžiků s důrazem na období počátku 20. století.

Knihy je rozdělena do dvanácti kapitol (nepočítaje v to úvod a závěr), které jsou řazeny víceméně chronologicky. Po samotném úvodu, ve kterém autor vymezuje téma knihy, se první kapitola zabývá středoasijskými identitami a jejich historickým vývojem, tj. střety persky mluvících a turkických státních útvarů. Druhá kapitola se zabývá „turkickým nástupem“ čili turkickou národní a jazykovou ofenzívou zhruba mezi lety 1917 a 1924. V tomto období byla perština často označována za zpátečnický jazyk a docházelo k perzekuci persky hovořících Tádžiků kvůli jejich podpoře basmačského povstání. Ve třetí kapitole se autor zabývá bolševickou revolucí v jižním Turkestánu

a jejími bezprostředními následky pro Tádžiky, na což navazuje následující kapitola o likvidaci Bucharského emirátu a o vytvoření bolševických státních útvarů. Od páté kapitoly se již dostáváme ke vytváření tádžického státního útvaru, a to v procesu Stalinova „národního rozhraničení“, což podrobněji rozebírá šestá kapitola v souvislosti s vytvořením Tádžické ASSR. Sedmá kapitola se pak zabývá čistkami v tádžické republikové stranické organizaci, které směřovaly proti oportunistům a nacionalistům. Osmá kapitola se zabývá genezí tádžického jazyka a jeho psané formy v tomto období, devátá je věnována ekonomické rekonstrukci Tádžikistánu a desátá jeho zahraničním vztahům. Do roku 1929 se autor posunul v jedenácté kapitole, kde popisuje vznik Tádžické SSR, nově osamostatněné od Uzbekké SSR. Předposlední kapitola se zabývá poslední „teritoriální bitvou“, a to rozparcelováním Surchandarejské oblasti. Samotný závěr práce přitom hodnotí sovětské období poměrně pozitivně.

Publikace obsahuje přílohy s dokumenty z historie formování tádžického státu a národa.

Jan Procházka

Robert Bidelaux, Ian Jeffries, *The Balkans: A Post-Communist History*. London: Routledge, 2007, 620 s.

Objemný svazek je koncipován jako doprovodná publikace k titulu *A History of Eastern Europe: Crisis and Change*, vydanému oběma autory z britské univerzity ve Swansea v roce 1998. Na rozdíl od svého předchůdce se titul *The Balkans* příliš nevěnuje širším souvislostem regionu ani společenským a kulturním otázkám jako spíše novodobé historii balkánských států od 80. let 20. století s akcentem na jejich současnou politickou a ekonomickou transformaci. Autoři tentokrát upřednostnili analýzu jednotlivých států před syntetičtější přístupem (Balkán jako celek, otázka balkánské identity) z toho důvodu, aby se dvě zmíněné knihy obsahově nepřekrývaly. Čtenáře tak postupně seznamují s turbulentním vývojem událostí v Albánii, Bulharsku, Rumunsku, Chorvatsku, Srbsku, Bosně a Hercegovině, Makedonii, Černé Hoře a Kosovu. Slovinsku se nevěnovali, jelikož je pro jeho historickou tradici, jakož i přijetí země do EU v roce 2004 řadí mezi státy střední Evropy; absence Řecka je zase odůvodněna tím, že s ostatními státy nesdílelo socialistickou minulost.

Autoři chápou balkánské národní státy jako produkty západní politické kultury stejně tak jako jejich státní hranice a změny, které doznaly od roku 1878 po současnost. Argumentují, že jako hlavní architekt lokálních politických institucí by západní společenství mělo nést taktéž zodpovědnost za vývoj v regionu. Místo toho se Západ snaží svou neschopnost stabilizovat region zastříť nevhodnou rétorikou: (1) balkánské státy si za to mohou samy; (2) na vině je „typická balkánská mentalita“,